

NEWSLETTER

ПРАВОВИЙ ВІСНИК

6 КВІТНЯ 2015

ЗМІСТ

Банківське право	Посилення відповідальності пов'язаних із банком осіб	2
Валютне законодавство	Нові обмеження НБУ на валютному ринку	2
	Оплата за зовнішньоекономічними договорами	4
Вирішення судових спорів	Роз'яснення Верховного Суду України	4
Корпоративне право	Зниження кворуму загальних зборів АТ	5
Комерційна діяльність	Новий закон про ліцензування господарської діяльності	5
	Затверджено план дерегуляції бізнесу	6
Нерухомість	Спрощено процедуру погодження проекту землеустрою	7
Податкове право	Базу оподаткування військовим збором розширено	7
Трудове право	Нові умови зниження ставки ЄСВ	8
	Компенсація зарплати мобілізованим	8
	Посилено соцзахист демобілізованих військовослужбовців	9
Фармацевтичне право	Спрощення процедури державної реєстрації ліків	9

БАНКІВСЬКЕ ПРАВО

Посилення відповідальності пов'язаних із банком осіб

8 березня 2015 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності пов'язаних з банком осіб» від 2 березня 2015 року.

З прийняттям цього Закону посилюється відповідальність насамперед керівників банків, власників банків (кінцевих бенефіціарів) і контролерів під час прийняття рішень, що впливають на фінансовий стан банку.

Зокрема, внесено зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України, які стосуються порушень нормативно-правових актів Національного банку України, у тому числі подання недостовірної (неповної) звітності щодо якості активів, проведення операцій із пов'язаними з банком особами, здійснення ризикових операцій.

Крім того, вводиться адміністративна відповідальність за дії, що призвели до віднесення банку до категорії проблемних, та кримінальна відповідальність – за вчинення будь-яких дій, що призвели до віднесення банку до категорії неплатоспроможних, якщо це завдало великої матеріальної шкоди державі чи кредиту. Такі дії караються обмеженням волі на строк від 1 до 5 років або позбавленням волі на той самий строк з накладенням штрафу від 85 000 до 170 000 гривень та позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до 3 років.

Документ також встановлює майнову відповідальність пов'язаних із банком осіб за збитки, завдані з їхньої вини банку. Якщо внаслідок дій або бездіяльності пов'язаної з банком особи банку завдано шкоди, а інша пов'язана з банком особа внаслідок таких дій або бездіяльності прямо або опосередковано отримала майнову вигоду, такі особи несуть солідарну відповідальність за завдану банку шкоду.

ВАЛЮТНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Нові обмеження НБУ на валютному ринку

4 березня 2015 року набрала чинності Постанова НБУ «Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України» № 160 від 3 березня 2015 року, яка продовжує дію обмежень на валютному ринку до 3 червня 2015 року. Постанова № 160 запроваджує, крім того, додаткові обмежувальні заходи, спрямовані на стабілізацію ситуації на валютному ринку України.

Так, зберігається вимога щодо обов'язкового продажу на міжбанківському валютному ринку України 75% надходжень в іноземній валюті з-за кордону на

користь юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців, іноземних представництв (крім офіційних представництв).

НБУ продовжив також дію заборони, зокрема, на:

- видачу юридичним особам та фізичним особам-підприємцям готівкових коштів у гривні на суму понад 150 000 гривень на день. Винятком є виплата зарплат, витрат на відрядження й інших соціальних виплат;
- переказ фізичними особами іноземної валюти за кордон за поточними валютними неторговельними операціями без підтверджувальних документів на суму понад 15 000 гривень на день (150 000 гривень на місяць);
- продаж готівкової іноземної валюти одній особі в одній банківській установі на суму понад 3 000 гривень на день.

Резидентам заборонено погашати кредити (позики) в іноземній валюті за договорами з нерезидентами раніше передбаченого договорами строку. Зазначене обмеження поширюється також на виплату відсотків за такими договорами. НБУ не здійснює реєстрацію змін до договорів кредиту (позики) від нерезидентів, що стосуються скорочення строків виконання резидентами-позичальниками зобов'язань за такими договорами або їх дострокового виконання.

НБУ розширив перелік обмежувальних заходів для стабілізації курсу гривні, зокрема, ввівши заборону на купівлю іноземної валюти:

- з метою проведення операцій із повернення дивідендів іноземному інвесторові за кордон;
- з метою повернення за кордон коштів, отриманих іноземними інвесторами за операціями з продажу корпоративних прав юридичних осіб, що не оформлені акціями, зменшення статутних капіталів юридичних осіб, виходу з господарських товариств іноземних інвесторів;
- з метою повернення за кордон коштів, отриманих іноземними інвесторами за операціями з продажу цінних паперів українських емітентів (крім випадків продажу боргових цінних паперів на фондових біржах).

Банкам заборонено продавати іноземну валюту клієнтам (крім фізичних осіб), які мають кошти в іноземній валюті, розміщені на поточних і депозитних рахунках у цьому або в інших банках. Зазначена заборона не поширюється на випадки, коли загальна сума коштів на валютних рахунках клієнта менша 10 000 доларів США. При цьому не враховуються кошти на рахунках клієнта, майнові права на які надані в заставу; кошти, розміщені на депозитних рахунках до дати набрання чинності Постанови № 160, а також кошти на рахунках у банках, щодо яких запроваджена процедура тимчасової адміністрації або які знаходяться в процесі ліквідації.

Видача готівкових коштів у межах України за електронними платіжними засобами здійснюється виключно в гривнях.

У разі купівлі та перерахування за кордон за імпорнтними операціями іноземної валюти в розмірі понад 50 000 доларів США юридичні особи та фізичні особи-підприємці крім підтверджуючих документів повинні надати банку довідку з Державної фіскальної служби про відсутність заборгованості по сплаті податків і зборів, а за необхідності також і відповідний акт цінової експертизи.

Оплата за зовнішньоекономічними договорами

З березня 2015 року НБУ вніс зміни до Постанови № 597 від 30 грудня 2003 року «Про переказування коштів у національній та іноземній валюті на користь нерезидентів за деякими операціями» в частині оплати послуг за зовнішньоекономічними договорами.

Відтепер підставою для оплати робіт, послуг, прав інтелектуальної власності нерезиденту в сумі більше 25 000 Євро (раніше ця сума становила 50 000 Євро), або еквівалент в іншій валюті, є акт цінової експертизи Державного інформаційно-аналітичного центру моніторингу зовнішніх товарних ринків, який засвідчує відповідність контрактних цін на роботи, послуги, права інтелектуальної власності, які є предметом договору.

ВИРІШЕННЯ СУДОВИХ СПОРІВ

Роз'яснення Верховного Суду України

Верховний Суд України у березні 2015 року роз'яснив деякі питання застосування норм законодавства, що стосуються звернення стягнення на предмет іпотеки нотаріусами та щодо солідарної відповідальності поручителів.

У справі № 6-141цс14 ВСУ підтвердив позицію суду попередньої інстанції про незаконність виконавчого напису нотаріуса при існуванні спору. Так, суд роз'яснив, що відповідно до ст. 87 Закону України «Про нотаріат» для стягнення грошових сум або витребування від боржника майна, нотаріуси вчиняють виконавчі написи на документах, що встановлюють заборгованість. Перелік документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до п. 1. Постанови Кабінету Міністрів від 29 червня 1999 року № 1772 «Про затвердження переліку документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів», для отримання виконавчого напису для стягнення заборгованості за нотаріально засвідченими договорами подаються, зокрема, оригінал нотаріально посвідченого договору, документи, що підтверджують безспірність заборгованості боржника та встановлюють прострочення виконання зобов'язання.

Тому, на думку Верховного Суду України, та обставина, що на час вчинення виконавчого напису в суді вже існував спір щодо розміру заборгованості за

вищезазначеним кредитним договором, спростовує висновок суду про безспірність заборгованості боржника.

В іншій справі № 6-35цс15 Верховний Суд України зазначив, що поручителі за різними договорами, укладеними з боржником, не несуть солідарну відповідальність перед кредитором. Відповідно, кредитори мають право пред'явити вимоги до поручителів лише на підставі існуючих договорів.

КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО

Зниження кворуму загальних зборів АТ

19 березня 2015 року ВРУ внесла зміни до Закону України "Про акціонерні товариства". Зміни торкнулися кворуму загальних зборів акціонерів, порядку виплати дивідендів, а також механізму обрання кандидатів до складу органів акціонерного товариства. Ці зміни до Закону набрали чинності 27 березня 2015 року.

Так, запроваджено зниження кворуму загальних зборів АТ із 60 % до 50 % + 1 акція для всіх акціонерних товариств, а не тільки для тих товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави і в яких держава є власником 50 і більше відсотків акцій.

Також внесено зміни до механізму виплати дивідендів. Тепер у разі невиплати дивідендів у строк, встановлений законом або загальними зборами акціонерів, акціонер отримує право звернутися до нотаріуса за вчиненням виконавчого напису на документах, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку.

Крім цього, встановлено, що права акціонерів стосовно внесення пропозицій щодо питань, включених до порядку денного загальних зборів акціонерів, а також щодо нових кандидатів до складу органів товариства та порядок їх внесення не можуть змінюватися статутом акціонерного товариства. У разі дострокового припинення повноважень одного або кількох членів наглядової ради та до обрання всього його складу, засідання наглядової ради є правомочними за умови, що кількість чинних членів наглядової ради становить більше половини його складу.

КОМЕРЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Новий закон про ліцензування господарської діяльності

2 березня 2015 року Верховна Рада України прийняла Закон України "Про ліцензування видів господарської діяльності", який суттєво спрощує порядок отримання ліцензій, зменшує кількість видів господарської діяльності, які

підлягають ліцензуванню, встановлює контроль у сфері ліцензування. Закон набуває чинності 1 липня 2015 року.

Удвічі скорочено кількість видів ліцензування, деякі з них об'єднано. Не підлягатиме ліцензуванню, зокрема, будівельна діяльність (крім будівництва об'єктів IV і V категорії складності), торгівля пестицидами й агрохімікатами, переробка донорської крові та її компонентів, переробка металобрухту кольорових і чорних металів.

Закон дозволяє здобувачеві ліцензії подавати документи до органу ліцензування в електронному вигляді за допомогою телекомунікаційних засобів зв'язку, оформлених згідно з вимогами законів у сфері електронних документів.

Відтепер ліцензію на провадження певного виду діяльності, що підлягає ліцензуванню, оформлює орган ліцензування в електронному вигляді. Але за бажанням здобувача ліцензії чи ліцензіата орган ліцензування може видати ліцензію (копію ліцензії) на паперовому носії.

Передбачено видачу ліцензії на необмежений строк незалежно від виду господарської діяльності. За видачу ліцензії справляється разова плата в розмірі однієї мінімальної заробітної плати. Переоформлення ліцензії є безоплатним.

Затверджено план дерегуляції бізнесу

18 березня 2015 року Кабінет Міністрів України затвердив План дій щодо дерегуляції господарської діяльності та спрощення регуляторної бази. Прийнятий план містить 171 ініціативу. Ці ініціативи мають полегшити ведення підприємницької діяльності в Україні.

Серед основних пунктів плану по дерегуляції варто виділити такі:

- зменшення кількості контролюючих органів і скорочення їх повноважень;
- спрощення процедури отримання дозволів на будівництво;
- відміна обов'язкової сертифікації харчових продуктів;
- можливість подачі заявок на реєстрацію права оренди земельної ділянки в електронній формі;
- спрощення форм податкової звітності та порядку митного оформлення товарів;
- можливість вилучення правоохоронними органами серверів підприємства лише за рішенням суду;
- передача органам місцевої влади повноважень щодо видачі дозвільної документації;
- спрощення процедури підготовки документів для учасників торгів, необхідних для участі в процедурах державних закупівель;
- розвиток ринку електронної комерції.

Крім цього, слід зазначити, що Кабінет Міністрів визначив дію Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» на податкові органи. Це допоможе захистити підприємців від

можливих зловживань із боку контролюючих органів під час проведення перевірок.

НЕРУХОМІСТЬ

Спрощено процедуру погодження проекту землеустрою

12 березня 2015 року набрали чинності зміни до статті 186¹ Земельного кодексу України щодо спрощення процедури погодження проекту землеустрою, прийняті Верховною Радою України 11 лютого 2015 року. Прийняття цих змін зумовлене необхідністю усунути затягування в процедурі погодження проектів землеустрою.

Тепер органи виконавчої влади у висновку про відмову погодження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки повинні надати вичерпний перелік недоліків проекту землеустрою і дати розумний строк для усунення таких недоліків. На письмове прохання розробника проекту цей строк може бути продовжений.

Органи виконавчої влади можуть відмовляти у погодженні проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки лише, якщо визначені у попередньому висновку недоліки не було усунено. Не можна відмовити у погодженні проекту землеустрою з інших причин чи вказати інші недоліки.

При цьому слід зазначити, що повторна відмова не позбавляє права розробника проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки усунути недоліки проекту та подати його на погодження.

ПОДАТКОВЕ ПРАВО

Базу оподаткування військовим збором розширено

13 березня 2015 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України» № 211-VII від 2 березня 2015 року. Законодавець розширив об'єкт оподаткування військовим збором.

Тепер військовим збором, крім вже раніше визначених доходів фізичних осіб, також оподатковуються:

- дивіденди, які нараховуються на користь платника податку у вигляді акцій (часток, паїв), емітованих юридичною особою-резидентом, що нараховує такі дивіденди, за умови, що таке нарахування жодним чином не змінює пропорцій (часток) участі всіх акціонерів (власників) у статутному фонді емітента та в результаті нього збільшується статутний фонд емітента на сукупну номінальну вартість нарахованих дивідендів;

- сума доходів, отриманих платником податку у вигляді процентів, що нараховані на цінні папери, емітовані Міністерством фінансів України, та на боргові зобов'язання Національного банку України;
- сума доходу, отримана платником податку за здані (продані) ним вторинну сировину, побутові відходи, брухт кольорових металів, включаючи використані (виснажені) акумулятори електричні свинцево-кислотні (код 8548 10 21 00 згідно з УКТ ЗЕД), залишки та брухт електричних акумуляторів зі вмістом свинцю (код 8548 10 91 00 згідно з УКТ ЗЕД), та брухт дорогоцінних металів, проданий Національному банку України;
- доходи від операцій із валютними цінностями (крім цінних паперів), пов'язаних з переходом права власності на такі валютні цінності, за винятком доходів, оподаткування яких прямо передбачено іншими нормами;
- інвестиційний прибуток від операцій з борговими зобов'язаннями Національного банку України та казначейськими зобов'язаннями України, емітованими Міністерством фінансів України.

Нагадаємо, що ставка військового збору становить 1,5 % від об'єкту оподаткування. Даний збір введений тимчасово, до набрання чинності рішенням Верховної Ради України про завершення реформи Збройних Сил України.

ТРУДОВЕ ПРАВО

Нові умови зниження ставки ЄСВ

2 березня 2015 року Верховна Рада України ухвалила зміни до Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" (щодо зменшення навантаження на фонд оплати праці)».

Запроваджуються нові умови для застосування понижуючих коефіцієнтів (0,4 у 2015 році та 0,6 у 2016 році) для ставок єдиного соціального внеску.

При нарахуванні заробітної плати чи винагороди за цивільно-правовими договорами ставки єдиного соціального внеску застосовуються із понижуючим коефіцієнтом (у 2015 році понижуючий коефіцієнт становить 0,4; з 2016 року цей коефіцієнт становить 0,6), якщо платник (роботодавець) виконує одночасно такі три умови:

- база нарахування єдиного соціального внеску в розрахунку на одну застраховану особу в звітному місяці повинна збільшитись щонайменше на 20 % у порівнянні з середньомісячною базою нарахування ЄСВ за 2014 рік в розрахунку на одну застраховану особу. Раніше база нарахування ЄСВ складалась зі всіх застрахованих осіб підприємства і повинна була збільшитись щонайменше на 30 %;
- після застосування коефіцієнта середній платіж на одну застраховану особу в звітному місяці повинен скласти не менше ніж середньомісячний

платіж на одну застраховану особу платника за 2014 рік. Раніше середній платіж за працівника після застосування коефіцієнта повинен був становити щонайменше 700 гривень;

- кількість застрахованих осіб у звітному місяці не повинна перевищувати 200 % середньомісячної кількості застрахованих осіб платника за 2014 рік. Ця умова не стосується фізичних осіб, які забезпечують себе роботою самостійно, та фізичних осіб, які використовують працю інших осіб на умовах трудового договору (контракту).

Наведені зміни набрали чинності 13 березня 2015 року.

Компенсація зарплати мобілізованим

4 березня 2015 року Кабінет Міністрів України прийняв Постанову № 105, яка затверджує порядок виплати з держбюджету підприємствам, установам, організаціям компенсацій середнього заробітку працівникам, призваним на військову службу під час мобілізації, на особливий період.

Відповідно до Порядку виплату працівникам середнього заробітку буде здійснювати підприємство, а компенсацію підприємствам витрат на виплату середнього заробітку проводитиме Міністерство соціальної політики через свої підрозділи.

Порядок подання документів, на підставі яких буде здійснюватися компенсація, та порядок розрахунку середнього заробітку працівників, буде здійснюватися відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 100 від 8 лютого 1995 року.

Посилено соцзахист демобілізованих військовослужбовців

18 березня 2015 року ВРУ прийняла Закон щодо удосконалення окремих питань мобілізації та соціального захисту громадян України, які підлягають звільненню з військової служби під час особливого періоду або у зв'язку з оголошенням демобілізації.

Закон передбачає, що робоче місце за мобілізованими на військову службу буде зберігатися 18 місяців (раніше цей строк складав 12 місяців).

Також Закон передбачає, що за військовослужбовцями після демобілізації зберігається право на щорічну основну відпустку або грошову компенсацію за всі невикористані дні щорічної основної відпустки.

ФАРМАЦЕВТИЧНЕ ПРАВО

Спрощення процедури державної реєстрації ліків

18 березня 2015 року КМУ прийняв Постанову № 125 і вніс зміни в Порядок державної реєстрації (перереєстрації) лікарських засобів.

Ухвалена Постанова передбачає скасування повторної перереєстрації лікарських засобів кожні 5 років, а також вводить спрощений порядок проведення експертизи реєстраційного досьє для оригінальних лікарських засобів, які зареєстровані Європейським агентством з лікарських засобів.

Також цей документ спрощує державну реєстрацію препаратів, призначених виключно для лікування туберкульозу, ВІЛ/СНІД, вірусних гепатитів, онкологічних та рідкісних (орфанних) захворювань, які зареєстровані компетентним органом США, Швейцарії, Японії, Австралії, Канади або ЄС як лікарський засіб.

Рішення про реєстрацію або відмову в реєстрації таких ліків прийматиме Міністерство охорони здоров'я України у семиденний строк після отримання висновків щодо перевірки матеріалів. Виняток становлять випадки, зазначені у переліку підстав для прийняття рішення про повну або тимчасову заборону застосування лікарського засобу шляхом припинення дії реєстраційного посвідчення.

Контактні особи:

Ігор Дикунський, LL.M., партнер
igor.dykunskyy@DLF.ua

Дмитро Сикалюк, юрист
dmitriy.sykaluk@DLF.ua

Цей Правовий вісник містить короткий огляд поточних змін в українському законодавстві та не може розглядатись як юридична консультація. Для отримання детальнішої інформації або рекомендацій щодо конкретних питань, просимо звернутися до вказаних контактних осіб або скористатися формою зворотного зв'язку на нашому сайті.

Цей Правовий вісник є безплатним щомісячним електронним виданням. Якщо Ви більше не хочете його отримувати, будь ласка, надішліть короткий лист на info@DLF.ua

---

DLF attorneys-at-law

Бізнес-центр «Торус» | вул. Глибочицька 17д | 04050 Київ | www.DLF.ua | info@DLF.ua
Т +380 44 384 24 54 | F +380 44 384 24 55